

PRVNÍ DÍL:

PRVNÍCH PĚT STOLETÍ CÍRKVE

Poznámka	4
Úvodem	5
1. <u>Jak se kdy psaly církevní dějiny</u>	6
1. Skutky apoštolů, Sextus Julius Africanus - 2. Eusebios z Kaisareie - 3. Pokračovatelé a překladatelé - 4. Augustin, Orosius - 5. Středověké kroniky - 6. Humanismus a refor- mace - 7. G. Arnold - 8. Osvícenství - 9. Ně- mecký idealismus - 10. Probuzení - 11. Konfe- sionalismus - 12. Od A. Ritschla po K. Mülle- ra - 13. Návrat k teologickému pojetí církev- ních dějin	
2. <u>Církev jako předmět církevních dějin</u>	19
1. Církev jako tělo Ježíše Krista - 2. Lidská tvářnost církve - 3. Otázky církevního histo- rika - 4. Církevní dějiny pod božím soudem - 5. Vztah k jiným vědám - 6. Prameny, pomůcky	
3. <u>Dělení církevních dějin</u>	26
1. Odvětví církevních dějin - 2. Časová obde- bí - 3. Starověk-středověk-novověk - 4. Jiné způsoby periodizace	
A. ŽIDOVSTVÍ. JEŽÍŠ. POČÁTKY CÍRKVE	
4. <u>Palestinské židovství</u>	30
1. Církev je pokračování lidu Staré smlouvy - 2. Židovství - 3. Od návratu z exilu k římské- mu poddanství - 4. Herodes - 5. Rozpad jeho říše - 6. Náboženská autonomie - 7. Pohled k budoucnosti - 8. Zákoníci - 9. Farizeové - 10. Saduceové - 11. Esejci, Kumrán - 12. Zé- lóti - 13. Sociální poměry - 14. Tiší země - Jan Křtitel	

5.	<u>Ježíš</u>	38
	1. Historický Ježíš a Ježíš tvůrce víry - 2. Mimoevangeliální prameny - 3. Ježíšův život - 4. Výzva k víře	
6.	<u>Palestinské křesťanství</u>	41
	1. Vzkříšený Pán - 2. Jeruzalémská církev a Židé - 3. Judaisté a helénisté - 4. Pronásledování - 5. Vyznání jeruzalémské církve - 6. Život - 7. Správa sboru - 8. Petr - 9. Židovská válka - 10. Palestinské křesťanstvo do r. 132 - 11. Ebjonské křesťanství - 12. Sbor v Antiochii - 13. Klementovský román	
7.	<u>Židovská diaspora</u>	50
	1. Rozšíření Židů, vztah k Jeruzalému, - 2. Kécky psaná židovská literatura - 3. Filón	
8.	<u>Pavel a pavlovské sbory. Vznik novozákonních spisů</u>	53
	1. Saul-Pavel do jeruzalémské dohody - 2. Pavlovy misijní cesty - 3. Krize ve sborech - 4. Pavlov proces - 5. Jeho kázání - 6. Vnitřní život sborů - 7. Jejich organizace a bohoslužby - 8. Křest - 9. Manželství - 10. Vznik novozákonních spisů - 11. Apokryfní evangelia	
9.	<u>Kulturní a náboženský život v impériu</u>	61
	1. Římské impérium - 2. Politické a kulturní ujednocení - 3. Kultury - 4. Kult císařů - 5. Filozofické směry - 6. Eklektická náboženská filozofie	
B. POAPOŠTOLSKÁ CÍRKEV		
10.	<u>"Apoštolští otcové"</u>	65
	1. Poapoštolská doba - 2. Spisy "apoštolakých otců": Klemens Římský - 3. Ignatios - 4. Polykarpos - 5. Papias - 6. Barnabův list - 7. Druhý list Klementův - 8. Hermův Pastýř - 9. Didaché - 10. Rozšířenost křesťanství - 11. Povstání Bar Kochbovo - 12. Křesťané v soudobé společnosti - 13. Poměr k Zákonu - 14. Poměr k novozákonním spisům - 15. Pravidlo víry u Ignatia - 16. Opouštění charizmatikových služeb - 17. Bohoslužby - 18. Křest - 19. Velikonoce - 20. Rád křesťanského týdne - 21. Eschatologická orientace - 22. Odklon od apoštolské zvěsti	

slovanské beheslaňby, Metoděj, arcibiskupem, Keceľ - 9. Svatopluk, Viching - 10. Bořivoj a Lidmila, Metodějova smrt a vypuzení jeho žáků - 11. Konec velkomoravské říše, slovanská liturgie a literatura v českých zemích

18. Počátky křesťanství mezi Bulhary 342

1. Příchod Slovanů a Bulharů na Balkánský poloostrov - 2. Bulhaři a Slované - 3. První stopy křesťanství u Bulharů - 4. Knyazetas, Boris - 5. Křest v Cařihradu, soutěž Říma - 6. Řecká hierarchie v Bulharsku - 7. Slovanští kněží, Kliment Velický, Ochridská literární škola: Naum, Chrabr - 8. Symeon, jeho politické plány - 9. Prěslavský patriarchát, přěslavská literární škola, kyrilice - 10. Jan Kzarch, Grigorij, Konstantin

19. Církev v Británii v 9. a 10. století 348

1. Vpády pohanských Dánů, vítězství krále Alfréda a křest Dánů v Anglii - 2. Organizace anglosaské církve, literatura - 3. Irsko, Wales, Skotsko, Iona, kuldeové - 4. Počátky misie v Dánsku a ve Švédsku, Ansgar

20. Úpadek západní církve v době pokarlovské 351

1. Úpadek papežství po Mikuláši I., rozklad církve za rozpadu karlovské říše - 2. Poměry v Římě kolem r. 900 - 3. Papežské saeculum obscurum - 4. Potřeba nápravy - 5. Zásahy německých králů do církve, vznik duchovních panství v Německu za Oty I. - 6. Obnova římského císařství - 7. Ota III. a Silvestr II. - 8. Otonská renesance v literatuře a ve výtvarném umění

21. Mnišské reformy v 10. století a jejich ohlas před bojem o investituru 357

1. Clunijská klášterní reforma, ráz clunijské zbožnosti - 2. Reforma klášterů v Lotrinsku - 3. Dunstanova obnova klášterů v Anglii - 4. Italští asketové: Nilus, Romuald - 5. Athonské kláštery - 6. Boží mír - 7. Přenesení clunijské reformy do církevního života - 8. Náprava kněžstva, nové pojetí svatokupectví - 9. Papežové první poloviny 11. století - 10. Papež lex IX. v čele obnovy papežství, kardinálové

22. Šíření křesťanství v 10. a 11. století 363
1. Dánsko, Norsko, Island, Grónsko -
 2. Církev na severu za Knuta Velikého -
 3. Švédsko - 4. Marné mocenské snahy hambursko-brémské metropole - 5. Čechy a Morava, Václav - 6. Pražské biskupství, Dětmar, Vojtěch - 7. Klášter sázavský a rajhradský, Olomoucké biskupství, Slovensko - 8. Polsko, Měšek a Doubravka, arcibiskupství ve Hnězdě - 9. Břetislavův vpád do Polska - 10. Uhry, soutěž církve východní a západní - 11. Vojtěch a Štěpán, arcibiskupství v Ostřihomě - 12. Pehanská reakce, restituce církve za Ladislava Svátého a Kolomana - 13. U Polabáně a Pomeřaně, rozvoj pohanství - 14. Šíření křesťanství za dynastie saské - 15. Zápas křesťanství a pohanství v 11. století
23. Církev v Bulharsku v 10. a 11. století. Bogomilství. Církev u Srbů a Chorvatů v 10. a 11. století 372
1. Bulharský patriarchát, jeho přenesení do Ochridy - 2. Literární činnost v slovanském jazyce - 3. Sociální poměry - 4. Joann Rylský - 5. Vznik bogomilství - 6. Bogomilské učení a řády - 7. Pronásledování a šíření bogomilů, literární polemiky s nimi - 8. Patriarchát redukován na arcibiskupství - 9. Raška a Zeta v dosahu latinských a řeckých vlivů, jejich závislost na ochridské metropoli - 10. Arcibiskupství barské a dubrovnícké - 11. Legendy a kroniky - 12. Přímořské Chorvatsko, biskupství v Kninu, slovanská a latinská liturgie
24. Počátky křesťanství na Rusi 379
1. Vlivy křesťanství na okrají pravěké Rusi - 2. Rusové - 3. Počátky křesťanství mezi Ruky - 4. Křest Vladimírův - 5. Zavedení křesťanství na Rusi - 6. Řecká hierarchie a slovanští kněží - 7. Římská soutěž - 8. Boris a Gleb, Jaroslav Moudrý, církevní slovanská literatura a architektura - 9. Ruské dvojvěří
25. Řecká církev v 10. a 11. století. Rozkol církve východní a západní 383
1. Vzrůst napětí mezi východní a západní církví - 2. Stav východní církve - 3. Císař Lev VI., patriarcha Mikuláš Mystikos - 4. Císař Konstantin VII., literární ruch jeho doby -

5. Nový stavitelský sloh - 6. Politické a sociální poměry v 10. století - 7. Postup proti Arabům - 8. Arménie, jižní Itálie, postup proti monofyzitům - 9. Mnišství, Symeon ho neos theologos - 10. Patriarcha Sergios - 11. Normanští rytíři v jižní Itálii - 12. Patriarcha Michal Kerularios a papež Lev IX., rozkol

26. Papežství se zdvihá k zápasu s císařstvím.
Boj o investituru 390
1. Situace v Německu a v Itálii - 2. Zásady o poměru světské a církevní moci u P. Damiani a u Humberta, investitura skrze laiky svato-kupectvím - 3. Volby papežů, kolegium kardinálů, Alexander II. - 4. Volba Řehoře VII., postní synoda 1074, Dictatus Gregorii papae - 5. Srážka s Jindřichem IV., Canossa - 6. Vzdo-ropapež Kliment III., porážka a smrt Řehoře VII. - 7. Urban II. - 8. Spor o investituru v Anglii a ve Francii - 9. Paschalis II. a Jindřich V. - 10. Wormský konkordát, první lateránský koncil
27. První křížová výprava 398
1. Změny v muslimském světě, říše Seldžuků - 2. Vzrůst zájmu o "svatou zemi" - 3. Hospodářské a mocenské podmínky k výpravám - 4. Boj s muslimy na Pyrenejském poloostrově. Almora-vidé - 5. Italská města, zájmy papežů - 6. Žádost o pomoc z Cařihradu - 7. První křížová výprava a její výsledky - 8. Poměry v do-bytých územích - 9. Zpětné vlivy křížáckých výprav na západní Evropu, rozvoj měst, rytíř-ství
28. Řecká církev v době Komnenovců (1087 - 1185) 403
1. Politická a hospodářská situace - 2. Obno-va klasických studií v Cařihradě - 3. Michal Psellos - 4. Stíhání kacířství - 5. Literární renesance ve 12. století - 6. Mnišské kroni-ky - 7. Odpor proti renesanci antiky - 8. Po-kusy o unii s latinskou církví a odpor proti ní - 9. Paulikiáni, bogomilové, euchité - 10. Kláštery
29. Církev na Rusi v předmongolské době 409
1. Jaroslav Moudrý, Vladimír Monomach - 2. So-ciální a politické poměry - 3. Východní orien-tace ruské církve - 4. Metropolitě, biskupo-vé a cařihradský patriarcha - 5. Šíření křes-

žanství - 6. Osobité znaky ruského pravoslaví - 7. Ruské mnišství, opat Fedosij - 8. Literární práce, opisy, apokryfy - 9. Spi-sovatelé: Luka Židjata, Metropolita Ilarion, Fedosij, Kliment Smoljatiš, Kyril Turovský - 10. Legendy, poutí a cestopisy - 11. "Prve-počáteční letopis" a jeho pokračování - 12. Zbylé pohanství, jeho vliv na křesťanství

30. Mnišství a poustevnictví ve 12. století na Západě 417
1. Reforma v klášteře Hirsau - 2. Grammontský řád - 3. Kartouzský řád - 4. Klášter ve Fontevrault - 5. Cisterciácký řád - 6. Bernard z Clairvaux - 7. Řeholní kanovníci řádu sv. Augustina - 8. Řád premonstrátský - 9. Nemocniční a rytířské řády, johanité - 10. Templáři - 11. Španělské řády - 12. Antonité
31. Raná scholastika 424
1. Obecně - 2. Universalia - 3. Gerbert, Be-renger, Lanfrank - 4. Anselm z Canterbury - 5. Škola v Chartres - 6. Abelard - 7. Petr Lombardus - 8. Biblická exegese - 9. Literatura polemická, kroniky, sbírky církevních dekretů
32. Zbožnost západní církve ve 12. století 433
1. Svatoviktorská mystika - 2. Proroctví a zjevení - 3. Bernard z Clairvaux - 4. Od-pustky - 5. Šíře středověkého katolicství
33. Doba Bernardova a druhé křížové výpravy 437
1. Převaha církve v Německu a v západní Evropě - 2. Papežské schizma 1130 - 1138, druhý lateránský koncil - 3. Arnold z Brescie - 4. Kritika církve ze strany kléru - 5. Druhá křížová výprava - 6. Konečné pokřesťanstění Polabanů a Pomořanů
34. Fridrich I. a Alexander III. 442
1. Směr vlády Fridricha Barbarossy - 2. Had-rián IV., císařův zápas s Alexandrem, třetí lateránská synoda - 3. Jindřich II. anglický a Tomáš Becket - 4. Třetí křížová výprava, řád německých rytířů - 5. Jindřich VI. a Ce-lestin III.

35. Vrchol papežské moci za Innocence III. 445
1. Změna poměrů v Německu - 2. Innocenc III. - 3. Jeho nároky na svrchovanou vládu. Jejich uplatnění v církvi - 4. Zesílení politické moci papežovy v Itálii. Využití speru o německý trůn - 5. Anglie, Francie. Jiné evropské státy - 6. Čtvrtá křížová výprava. Latinské císařství - 7. Dětská křížová výprava. Pátá výprava - 8. Čtvrtý lateránský koncil. Mravní porušenost papežství na vrcholu moci
36. Sekty 11. a 12. století. Kataři 451
1. Jednotlivé případy odporu proti církevnímu vedení a učení v 11. století - 2. První polovina 12. století, Petr de Broues - 3. Sektářské protikněžské tendence - 4. Pronásledování bludařů - 5. Vliv východních sekt - 6. Kataři, jejich učení a řády - 7. Jejich šíření, albigenští - 8. Křížové výpravy proti albigenským
37. Valdenští 456
1. Dohady o původu valdenských - 2. Valdus, překlad biblických knih - 3. Soudobé kazatelství - 4. Síření valdenských, katolišti chudí - 5. Pauperes Lombardi - 6. Pronásledování, útočiště v Kottických Alpách - 7. Zásady a učení - 8. Řády valdenských
38. Žebravé řády 461
1. Nové mnišské hnutí - 2. František z Assisi - 3. Jeho řád, Klára z Assisi a klarisky - 4. Stabilizace řádu - 5. Závěr Františkova života - 6. Františkova zbožnost - 7. Rozšíření řádu - 8. František a Bernard z Clairvaux, františkáni a cisterciáci - 9. Vnitřní zápas o orientaci řádu mezi spirituály a konventuály, joachimismus mezi spirituály - 10. Dominik a kazatelský řád, jeho rozšíření - 11. Karmelitáni a poustevníci sv. Augustina - 12. Třetí řády
39. Inkvizice 468
1. Počátky upalování kacířů - 2. Světská moc zakročuje - 3. Innocenc a IV. lat. koncil proti kacířům - 4. Inquisitio hereticae pravitatis - 5. Její výsledky

40. Křesťanství a islám ve 12. a 13. století 47
 1. Pyrenejský poloostrov, reconquista -
 2. Postupná christianizace dobytých krajín -
 3. Misijní úsilí španělských dominikánů a
 františkánů - 4. Pokusy o misií v Africe
 a v Levantě - 5. Trinitáři, mercedáři -
 6. Postup křesťanství na Sicílii
41. Christianizace východního Pobaltí ve 13. sto-
letí 47
 1. Počátky křesťanství v Livonsku a v Eston-
 sku - 2. Finsko - 3. Prusy - 4. Marné pokusy
 o podrobení Litvy a o postup na území pravos-
 lavné církve
42. Soutěž pravosláví s římským katolictvím
a s bogomilstvím mezi balkánskými Slovany
ve 12. a 13. století 47
 1. Štěpán Nemanja - 2. Bosna za převahy bogo-
 milství - 3. Rastko-Sáva organizuje pravos-
 lavnou církev srbskou - 4. Kult Sávův a dy-
 nastie nemanjovské - 5. Bulharská církev
 v době řeckého panství. Bogomilství v Bulhar-
 sku - 6. Obnovení bulharského patriarchátu
43. Vpád Mongolů. Církev na Rusi pod mongolským
jhlem 47
 1. Tatarský nápor - 2. Rus pod vládou Zlaté
 hordy - 3. Poměr Tatarů k církvi, pravoslavná
 církev posilou ujařmeného lidu - 4. Kláštery,
 "křesťanská Rus" - 5. Současný tlak od Západu
 - 6. Literární práce a tvorba
44. Církev křesťanská v mongolské říši 48
 1. Působnost nestoriánské církve ve východní
 Asii - 2. Zájem tatarských chánů o křesťan-
 ství - 3. Misijní pokusy ze strany církve římské,
 Marco Polo - 4. Nestoriánská a jakobitská
 církev syrská - 5. Částečná unie orientálních
 církví s Římem
45. Zápas nástupců Innocence III. se Štaufy
a jeho dozvuky 48
 1. Fridrich II. - 2. Srážka s Řehořem IX.,
 Fridrichova křížová výprava - 3. Obnovení
 boje - 4. Innocenc IV. a záhuba Štaufů -
 5. Důsledky boje papežů se Štaufy, roztržité-

ni Německa a Itálie - 6. Křížové výpravy Ludvíka IX. - 7. Michal VIII. Palaiolog a pokus o církevní unii 1274

46. Život v západní církvi ve 13. století 491
 1. Místo církve v duchovním životě - 2. Sedmero svátostí, večeře Páně - 3. Zpověď - 4. Odpuštění - 5. Svátky - 6. Duchovní hry - 7. Ctění svatých - mariánský kult - legendy - 8. Víra v zázraky - 9. Pověřování, víra v ďábla - 10. Zhrublá zbožnost zastínuje pohled k živému Bohu - 11. Flagelanti - 12. Třetí řády - 13. Bečyně, beghardi - 14. Duchovní správa - 15. Mniši a faryži - 16. Kázání - 17. Církevní ohlásky a snatek
47. Zralá scholastika 500
 1. Přejít od sentencí k summám - 2. Doplnění známosti Aristotelových spisů, arabsko-židovská filozofie - 3. Vznik univerzit - 4. Členové žebrových řádů teology - 5. Františkánští bohoslovci: Alexandr Halesius, Bonaventura - 6. Dominikánští bohoslovci: Albert Veliký, Tomáš Akvinský - 7. Duns Scotus - 8. Charakter scholastiky, scholastické učení o pokladu církve a o svátostech
48. Papežská vláda nad církvi ve 13. století 504
 1. Papežská církev - 2. Církevní právo, Decretum Gratiani, Corpus iuris canonici - 3. Správní moc v církvi, papež a biskupové - 4. Papežské zásahy do obsazování obročí - 5. Klášterní řády v papežských službách - 6. Papežská kurie - 7. Finanční vykořisťování - 8. Kolegium kardinálů
49. Opozice proti papežské církvi 509
 1. Obnovená apokalyptika - 2. Hildegarda z Bingen - 3. Joachim da Fiore, joachimismus - 4. Apoštolští bratři - 5. Viléma Češka - 6. Amalrich z Beny - 7. Bratři a sestry svobodného ducha - 8. Biskupové v opozici - 9. Laická kultura
50. Románské a gotické výtvarné umění 514
 1. Umění románské - 2. Umění gotické
- LITERATURA K DALŠÍMU STUDIU 519

11. Svět a církev 76
 1. Pronásledování - 2. Jeho příčiny - 3. Nero, Domitianus - 4. Traianus - 5. Císařové 2. století - 6. Soud a trest - 7. Mučednictví - 8. Protikřesťanská polemika Kelsova a Lukianova
12. Církev a svět 80
 1. Apologeti - 2. Petru kerygma - 3. Kadratos, Ariston aj. - 4. Aristeides - 5. Justinos - 6. Tatianos - 7. Athenagoras - 8. Theofilos - 9. List Diognetovi - 10. Ráz apologií - 11. Pravdivost křesťanství - 12. Justinova christologie - 13. Stvoření, vtělení, vzkříšení
13. Gnóze v církvi. Markián 86
 1. Synkretismus gnóze - 2. Gnostický mýtus - 3. Hlavní motivy gnostického myšlení - 4. Gnostická exegese - 5. Původci gnostického kacířství podle Eirenaia - 6. Basilides - 7. Kerdo - 8. Ofitě - 9. Valentinos - 10. Herakleon - 11. Ptolemaios - 12. Tatianos, Bar Daisan - 13. Markion
14. Přechod k rané církvi katolické 93
 1. Situace církve za vlivů gnóze - 2. Montanos a montanismus - 3. Potřeba normy; vytvořena a) určením kánonu NZ, b) formulací pravidla apoštolské víry, c) ustálením monarchického episkopátu - 4. Jednota církve

G. RANÁ CÍRKEV KATOLICKÁ

15. Prostředí 98
 1. Politické a hospodářské poměry - 2. Náboženský synkretismus - 3. Sklon k monoteismu - 4. Neoplatonismus: Plotinos - 5. Porfyrios - 6. Iamblichos - 7. Mání - 8. Mániovské učení - 9. Jeho pozdější rozšíření a proměny
16. Šíření křesťanství a jeho význam. Stát a církev . . . 103
 1. Šíření na východě. - 2. Na západě - 3. Význam církve v daném okolí - 4. Stát a církev v 1. polovině 3. století - 5. Pronásledování církve za Decia, Galla, Valeriana; tolerance

17. Křesťané ve společnosti 108
 1. Křesťanský životní sloh - 2. Křesťanův pohled na svět - 3. Otroctví - 4. Služba v úřadech, ve vojsku, v jiných povoláních - 5. Životní spůsoby, manželství - 6. Dobročinnost - 7. Zábavy, společenské styky - 8. Pokání. Církevní kázeň, otázka hrubých hříchů - 9. Padlí; Novatianus a Kornelius
18. Bohoslužby. Zřízení církve 115
 1. Bohoslužby. Klerici a laici - 2. Křest. Katechumenát - 3. Služby boží - 4. Eucharistie. Agapy - 5. Modlitby, posty - 6. Církevní rok - 7. Velikonoční spor - 8. Chrám, hřbitov, katedrála, církevní výtvarné umění - 9. Nižší kult - 10. Zřízení církve, biskup, kněží a laikové při správě církve. - 11. Jáhnové, podjáhnové, nižší kněžské řády - 12. Synody - 13. Metropolité - 14. Římský biskup, vzrůst jeho autority - 15. Spor o křest udělený heretikem, Štěpán a Cyprián - 16. Cyprianus - 17. Křesťanský Východ v otázce řádů - 18. Vzestup moci alexandrijských biskupů
19. Teologie rané katolické církve 125
 1. Uvedení - 2. Eirenaios - 3. Hippolytos - 4. Tertullianus - 5. Monarchismus obecně - 6. Modalismus - 7. Adopcionismus - 8. Alexandrijské myšlení - 9. Klemens - 10. Origenes

D. POČÁTKY KONSTANTINSKÉ ÉRY

20. Katolická církev se stává státní církví
 (Od Diokleciána ke Konstantinovi) 139
 1. Krize a náhlá změna - 2. Situace po r. 260 - 3. Dioklecián - 4. Srážka státu s církví, edikty proti křesťanům a pronásledování - 5. Církev odolala, toleranční edikt z r. 311, milánská konstituce z r. 313 - 6. Církev se zevně zotavila, Konstantin vysvoboditel - 7. Konstantinův poměr k církvi - 8. Provádění nábožensko-politického programu - 9. Církev v novém postavení zeslužebněna - 10. Cézaropapismus, konstantinská éra
21. Odpor proti zesvětštění církve 147
 1. Melitios - 2. Donatismus - 3. Donatisté a Augustin - 4. Priscillianus

22. Vznik říšské církve
(Od Konstantina po Theodosia. Rozmach křesťanství) . 151
1. Konstantinovi synové, Konstantinus - 2. Julián, Jovianus - 3. Valens, Valentinian I. a II., Gratian, Theodosius - 4. Šíření křesťanství ve 4. století - 5. Ústup pohanství
23. Teologické zápasy 4. století 155
1. Areios, nikajský koncil - 2. Nikajská ortodoxie - 3. Teologické strany - 4. Hilarius - 5. Kapadočtí otgové - 6. Basilios Veliký - 7. Řehoř z Nysy a Řehoř z Naziansu - 8. Cařihradský koncil r. 381
24. Zřízení církve. Kněží 160
1. Důsledky spojení církve se státem ve správě církve, synody - 2. Metropolitní zřízení, patriarcháty, Řím - 3. Ambrosius - 4. Moc biskupů - 5. Presbyteři - Kněží, diakoni, nižší řády - 6. Ordinaace, kněžský stav a jeho výsady, bohatství církve - 7. Ženitba kněží, počátky kanovníctví
25. Zbožnost a bohoslužby v církvi 4. a 5. století
Církev a veřejný život 166
1. Vliv pohanství - 2. Křest, biřmování - 3. Bohoslužby, kázání, eucharistie, liturgie - 4. Účast lidu, zpěv, jiné bohoslužebné způsoby - 5. Církevní rok; svátky výroční, světců; letopočet - 6. Chrám, obrazy - 7. Nižší kult - kult světců, Panny Marie, andělů - 8. Kult ostatků "Svaté země" - 9. Kult obrazů - 10. Změny ve společenských rádech a v životních způsobech - 11. Církevní kázen - 12. Vzdělání, školy - 13. Otrockví, ohudina - 14. Služba lásky
26. Poustevnictví a mnišství 176
1. Předpoklady - 2. Poustevnictví, Antonios, Nitria, Sketis - 3. Kláštery, Pachomios a jeho řehole - 4. Život v klášteře - 5. Palestina - 6. Sýrie - 7. Malá Asie, Basilios, Cařihrad - 8. Literární práce mnichů - 9. Západní mnišství - 10. Itálie, námítky proti mnišství - 11. Závěr
27. Křesťanství na východ od říšské říše 185
1. Soutěž mezi Persií a římským impériem - 2. Syrské křesťanství: Edessa, Nisibis - 3. Křes-

	řtanství v Persii za Šápúra II., Efraem - 4. Synod r. 410 - 5. Křestanství v Armé- nii - 6. Zakavkazí - 7. Etiopie, Arábie	
28.	<u>Církev za rozpadu říše a za stěhování Germáni</u> (380 - 500)	191
	1. Říše pod náporem Germáni - 2. Počátky křestanství mezi Germány, Gótové, Wulfila - 3. Ariánské křestanství mezi Germány - 4. Vpá- dy Vizigotů a Vandalů. - 5. Attila - 6. Zánik západního císařství - 7. Románi a Germáni - 8. Církev v této situaci, Severin - 9. Arián- ské církve	
29.	<u>Východ a Západ. Vznik papežství</u>	199
	1. Vůdčí postavení Východu - 2. Rozdíl mezi Východem a Západem v kulturní oblasti - 3. Rozdílné tendence v církvi - 4. Jednota církve - 5. Růst papežství ve 4. století - 6. Od Innocence I. po Lva I. - 7. Lev I. - 8. Lvovi nástupci do počátku 6. století	
30.	<u>Západní a východní teologie z konce 4. a v 5. stol.</u>	206
	1. Uvedení - 2. Jeroným - 3. Augustinus - 4. Pelagius - 5. Východní bohoslovci, Nesto- rios - 6. Monofyzismus - 7. Henotikon císaře Zenona	
31.	<u>Monofyzitské a nestoriánské křestanství</u> <u>v oblasti syrské, perské a v Zakavkazí</u>	216
	1. Syrská církev, syrské nestoriánství - 2. Arménská církev, Zakavkazí	
32.	<u>Církevní umění</u>	219
	1. V prvních stoletích - 2. Za konstantinské éry	
	K dalšímu studiu	221

Úvodem 227

1. Východní církev v době Justiniána I. 230

1. Říše byzantská a její říšská církev - 2. Pokus o revindikaci - 3. Justin I., Justinián I., Theodora - 4. Křesťanské císařství - 5. Panovnícký majestát - 6. Zákonodárce, Codex Justinianus. Nomokanon - 7. Organizace církve, biskupové - 8. Zákroky proti pohanství - 9. Misis - 10. Proti bludářům - 11. Odstranění rozkolu s Římem - 12. Úsilí o získání monofyzitů - 13. Leontios z Byzance - 14. Teopaschitický spor - 15. Tři kapitoly, pátý ekumenický koncil - 16. Nezdar císařovy církevní politiky - 17. Frakce mezi monofyzity - 18. Jakub Baradaï organizuje monofyzitskou církev - 19. Monofyzitská církev habešská - 20. Monofyzitská církev arménská

2. Duchovní život ve východní církvi 6. století 239

1. Kult - 2. Liturgie a duchovní zpěv - 3. Výtvarné umění v církvi, chrámy, obrazy - 4. Liturgické určení dogmat - 5. Pohanské vlivy v byzantské zbožnosti - 6. Mravní a sociální dosah zbožnosti - 7. Askeze - 8. Mnišství a poustevnictví - 9. Literární tvorba, kroniky, chréseis, seirai - 10. Mystická literatura pod novoplatonským vlivem, Proklos - 11. Jan z Lykopolé, Pseudodionysios - 12. Jan Klimakos

3. Ariánské národní církve a jejich přechod ke katolictví 246

1. Poměr germánských ariánů ke katolíkům - 2. Vandalové - 3. Ostrogóti - 4. Burgundi - 5. Longobardi - 6. Vizigoti, Suevové - 7. Frankové

4. Monoteletické spory. Paulikiáni 252

1. Herakleios I. - 2. Monenergismus patriarchy Sergia - 3. Monoteletismus, papež Honorius I., Ekthesis pisteos - 4. Konstans II Typos, papež Martin I. - 6. Šestý ekumenický koncil - 7. Concilium quinisextum - 8. Messaliáni, paulikiáni

5. Islám 256
1. Muhammad - 2. Počátky jeho působení a jeho nauka - 3. Hidžra a závěr Muhammadova života - 4. Islám a křesťanství - 5. Rozšíření islámu v 7. století - 6. Církev pod vládou muslimů - 7. Oslabení muslimského náperu v 8. století
6. Papežství po rozpadu římské říše za monofyzit-
ských a monoteistických bojů 261
1. Postavení papeže v Itálii - 2. Vzájemná autorita papežovy autority přes nesnadné postavení v soutěži byzantských a ostrogotských vlivů: Felix III. Gelasius I., Symmachus, Hormisdas, Jan I., Agapet I., Silverius, Vigilus, Pelagius I. - 3. Rehoř I. - život, pontifikát, misijní práce, poměr k Cařihradu - 4. Honorius I., Jan IV., Agatho, Sergius I., Konstantin I.
7. Duchovní život v západní církvi 6. a 7. století . . . 266
- A. Kláštery 1. Caesarius z Arlate - 2. Benedikt z Nursie - B. 3. Zbožnost Germánů - 4. Zpověď - C. Bohosloví 5. Západní bohosloví 6. století - 6. Rehoř I. jako bohoslovec, skutky pokání, očištec, nižší kultury a pověro-
nost; Rehořovy spisy - 7. Dosah Rehořova moralismu a usáknění náboženství druhého řádu - 8. Liturgie - D. Literární činnost 9. Beethius - 10. Cassiodorus - 11. Isidor Sevillský - 12. Úpadek vzdělanosti - 13. Církevní právo, sbírka Dionysia Exigua, Gelasiovský dekret
8. Církev ve franské říši v merovejské době
(6. - 7. století) 274
1. Rozmach franské moci a závěr šíření římského katolictví v 6. století - 2. Povrochní ohá-
pání křesťanství, sv. Martin - 3. Literární tvorba a duchovní písen - 4. Národní církve - 5. Biskupové - 6. Synody - 7. Vlastnické kostely a kláštery, parochiální soustava - 8. Vysady církve a kněží - 9. Zmatek v říši a církvi v 7. století - 10. Nápravná činnost ire-
skotských mnichů, Fridolin, Columbanus - 11. Šíření a prohlubování křesťanství u Alamanů, Duryňků, Bavorů

9. Křesťanství v Británii a v Irsku do poloviny 8. století 280
1. Křesťanství v Británii v římské době -
 2. Počátky křesťanství v Irsku, Patrick, zvláštní ráz iroskotské církve - 3. Vpád Anglosasů, britská církev waleská - 4. Římská misie mezi Anglosasy, pohanská reakce -
 5. Iroskotská církev v 6. a 7. století, putující mniši - 6. Jejich misijní činnost, Iona, Columba starší - 7. Scutěž iroskotské a římské misie mezi Anglosasy - 8. Ráz anglosaské církve - 9. Rozšíření římského katolictví v Irsku a ve Walesu - 10. Anglosaská církev a Řím - 11. Arcibiskup Theodor, Hadrián - 12. Wilfrith, literární práce anglosaských mnichů, Beda Venerabilis
10. Franská církev za majordomů. Bonifác 286
1. Majordomát - 2. Feudalismus - 3. Církev ve spojení s vládnoucí vrstvou. Ustálení parochiální soustavy - 4. Anglosaská misie - 5. Willibrord - 6. Bonifác v zemích za Rýnem - 7. Bonifác v říši franské
11. Boj o obrazy 292
1. Zásadní pohled na obrazy - 2. Císař Lev III., krize říše - 3. Srážka s církví - 4. Soudobé mnišství - 5. Zásady ikonoklasmu - 6. Opozice proti zákazu obrazů, postoj papežů - 7. Jan Damašský - 8. Konstantin V. - 9. Císař Lev IV., Irena, sedmý ekumenický koncil - 10. Druhá fáze boje, Theodor Studités, svátek pravověří - 11. Byzantské vysoké školství - 12. Mnišská reforma Theodora Studity - 13. Literární produkce v kláštorech - 14. Paulikiáni
12. Papežství se spojuje s říší franskou 303
1. Papežova situace v ohrožení od Longobardů i od císaře - 2. Nastolení Karlovgů za papežova souhlasu - 3. Žádost papeže Štěpána II. o pomoc proti Longobardům - 4. Vznik církevního státu - 5. Konstantinova donace - 6. Reformy ve franské církvi - 7. Chrodegang z Met
13. Církev v říši Karla Velikého 307
1. Rozšíření říše a tím státní církve v Itálii - 2. mezi Sasy - 3. mezi Frísy - 4. mezi Bavorsy - 5. mezi západními Slovany - 6. přes Pyreneje - 7. na okraji říše byzantské -

8. Křesťanský panovník - 9. Církevní zákonodárství - 10. Metropolitní soustava - 11. Farní obvody - 12. Duchovní povznesení kněží - 13. Zpověď - 14. Liturgie - 15. Náboženské vzdělání laika - 16. Benediktinská řehole - 17. Vědecká akademie a karlovska renesance, školy, knihovny, výtvarné umění - 18. Věro-
 užné otázky, adopciánský spor - 19. Spor o obrazy - 20. Spor o Filioque - 21. Obnova západního císařství

14. Západní církev po Karlu Velikém 318
1. Karlovo křesťanské císařství se rozpadá -
 2. Dělení říše za Karlových vnuků - 3. Vpády Saraceni, Normanů, Maďarů - 4. Papežství nabývá převahy nad královstvím a nad císařstvím, Rehoř IV., Lev IV., - 5. Franská strana klerikální a galikánská - 6. Pseudoisidorské dekretálie a příbuzné podvrhy - 7. Benedikt z Aniane reformuje kláštery - 8. Agobard z Lyonu a Klaudius z Turinu - 9. Západofranští bohoslovci: Paschasius Radbertus, Ratramnus, Hinkmar, Joh. Scotus-Erigena, Prudentius - 10. Východofranští bohoslovci: Hrabanus Maurus, Walafrid Strabo, Haymo, Sedulius, Notker Balbulus - 11. Germánská literatura - 12. Spor o večeři Páně, o narození z Panny - 13. Spor o predestinaci, Gotšalk - 14. Křesťané na Pyrenejském poloostrově v 9. a 10. století
15. Papež Mikuláš I. a patriarcha Fotios 330
1. Mikulášovy zásady o papežské moci - 2. Jeho zásady v Itálii a ve Francii - 3. Důsledky boje o obrazy pro autoritu papeže na Východě - 4. Ignatios a Fotios - 5. List Fotiův, schizma - 6. Osmý "ekumenický" koncil
16. Počátky křesťanství u Jihoslovanů 334
1. Korutanští Slované - 2. Panonští Slované - 3. Chorvati - 4. Srbové
17. Křesťanství na Velké Moravě 337
1. Počátky křesťanství mezi českými Slováky, Samo, Mojmir, Pribina - 2. Svatyně v Nitře, ve Starém Městě, křest českých kmenových knížat v Řezně, Rastislav - 3. Konstantin a Metoděj - 4. Konstantinova literární práce, glagolice - 5. Působnost solunských bratří na Velké Moravě - 6. Slovanský bohoslužebný jazyk - 7. Cesta bratří do Říma - 8. Povolení